

egentlig med det samme gjort et væsentligt Skridt hen til, at man ogsaa ad Lovgivningsvejen fastsatte Arbejdslønnen, hvad jeg ogsaa vilde finde i højeste Grad uheldigt.

Sundbo: Det ærede Medlem Hr. Drachmann talte med nogen Bitterhed om en Departementschef, som havde udtalt sig for 8 Timers Arbejdsdagen, og om de Embedsmænd, der i Betænkningen over Arbejdstidsspørgsmaalet havde udtalt sig for en lignende Begrænsning af Arbejdstiden. Den samme Bitterhed har manjo i lang Tid kunnet træffe i den konservative Presse af begge Køn, om jeg saa maa sige, baade i Venstre- og Højrepressen; de har formelig kappedes om, hvor stærkt de kunde ivre imod de paagældende Embedsmænd. Jeg vil i den Anledning gerne takke de Embedsmænd, der har udtalt sig for 8 Timers Arbejdsdagen baade i Kommissionsbetænkningen og paa Konferencen i Washington. Det er ganske vist noget ret nyt, men altsaa heldigvis moderne, at danske Embedsmænd udtaler sig saaledes i den Slags Spørgsmaal. Det har i alt for lang Tid været saaledes, at Embedsmændene, særlig i Centraladministrationen, men for øvrigt ogsaa ude i Landet, har været ubetinget konservative; man kunde næsten paa Forhaand vide, i hvilken Retning deres Livsanskuelse vilde gaa. Det er, synes jeg, glædeligt, at man er kommet bort derfra, og at man nu baade i Kommissionsbetænkninger og ogsaa i de Indberetninger, der bliver sendt hjem fra vore Legationer i Udlandet, kan spore en Bevægelse mellem unge Embedsmænd i Retning af at følge med i de moderne sociale Foreteelser og vilkkelig grundigt sætte sig ind i dem. De Herrer fortjener ogsaa dette Tings Tak for, at de paa denne Maade repræsenterer Landet paa en bedre Maade, og jeg vil gerne benytte Lejligheden til at udtale denne Tak. Jeg vil sige til de Herrer Embedsmænd, at de skal ikke ladé sig anfægte af, hvad det ærede Medlem Hr. Drachmann siger. Det ærede Medlem repræsenterer Anskuelse, som var overmaade fremskridtsvenlige omkring ved Aaret 1850, men som ikke længere er tidsvarende.

Det ærede Medlem talte om, at international Lovgivning kunde ganske vist under visse Forhold være god, men det var kun paa Overfladen, man skulde have den internationale Lovgivning. Jeg hørte det i første Øjeblik, som om det ærede Medlem sagde: for Overklassen, og det tror jeg egentlig ogsaa var det ærede Medlems Mening. Internationale Aftaler for Overklassen har det ærede Medlem aabenbart ikke noget

imod; thi de Herrer, som det ærede Medlem repræsenterer, slutter jo stadig væk internationale Aftaler. Jeg skal ikke blot minde om, hvad de Herrer foretog sig i sin Tid under den store Lock-out, da de skrev til Tyskerne, som endogsaa var deres Arvefjender, at de skulde holde danske Arbejdere ude, og at de selv altid skulde være „til Gentjeneste parat“. Jeg kan ogsaa henvisé til de nordiske Møder af Arbejdsgivere, som stadig væk holdes, og hvor man ikke er bange for at træffe internationale Aftaler, eller til den saakaldte baltiske Søkference, som vist af og til holder store Møder med Knippelmiddage og diverse Vine; de saa at sige svømmer i Vin ved deres Generalforsamlinger som Symbol paa, at de er Sømænd, der sejler paa Verdenshavene! Der kan de internationale Aftaler meget godt bruges, det er der ikke noget i Vejen for. Men naar det gælder Arbejderne, kan man ikke have internationale Aftaler, saa skal Arbejdsgiverne have Lov til at trykke Lønnen saa meget som muligt og forlænge Arbejdstiden saa meget som muligt. Det er Forholdet. Det er de Anskuelse, det ærede Medlem repræsenterer, og de var ganske vist moderne over hele Verden i det Aar 1850, men de er ikke længere moderne. De er det ikke hverven her i Landet eller andre Steder.

Jeg forstaaer godt det ærede Medlems Bitterhed overfor de Herrer Embedsmænd, thi disses Tilslutning til 8 Timers Kravet viser, at dette Krav har faaet den offentlige Mening for sig; det er den offentlige Mening, der møder op og siger, at dette Krav bør Arbejderne have opfyldt; det er i Civilisationens Interesse, at det sker. De Herrer forstaaer ikke deres Tid, det ærede Medlem bevæger sig omkring det Herrens Aar 1850.

Det ærede Medlem sagde, at vi maa ikke indføre kort Arbejdstid, fordi de gør det andre Steder. Denne Udtalelse forbavser mig i høj Grad. Thi de Kredse, det ærede Medlem repræsenterer, har ellers altid hævdedet, at det gjaldt netop om Ensartethed, det gjaldt netop om, at man overalt kunde have de samme Produktionsforhold — altsaa ogsaa den samme Arbejdstid — at konkurrere med. Nu kommer der netop en Situation, hvor man kan faa den samme Arbejdstid over det hele og derigennem mere ensartede Produktionsforhold; og man skulde da synes, at netop det ærede Medlem, som er Storindustriens Ordfører, maatte kunne indrømme, at det var et ubetinget Fremskridt, og at vi skulde se at komme med i dette Fremskridt. Men i øvrigt vil jeg gerne spørge: Hvorfor skal dog de danske Industriledere ikke have Lov til at prøve deres